

BESLUT
1999-04-21

231-10684-98
60-215

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Övre Sulån i Sundsvalls kommun, Västernorrlands län.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning	Övre Sulån
Objektnummer	2202088
Sitecode (Natura 2000)	SE0710024
Kommun	Sundsvall
Socken	Indal/Holm
Fastigheter	Enligt sändlista
Mark- och vattenrättsägare	Enligt sändlista
Lägesbeskrivning	ca 30 km NV Sundsvall
Topografisk karta	17 H NV
Ekonomisk karta	17H8a
Geokod	17H3D4E
Naturgeografisk region	30a
Area	ca 323 hektar
Därav landareal	ca 133 hektar
Naturtyper	Skog: ca 97 hektar Myr: ca 33 hektar Hällmark: ca 3 hektar Sötvatten: ca 190 hektar

Fastighets- och naturvårdsförvaltare Länsstyrelsen

Beskrivning av reservatet

Den cirka 180 hektar stora Sulsjön utgör källflöde för den lilla skogsån Sulån. Vattendragets övre lopp är en av de mest värdefulla lokalerna i landet för den starkt hotade flodpärlmusslan

(*Margaritifera margaritifera*). Vid sjöns utlopp i söder är omgivande terräng mosaikartad med mindre myrar, tjärnar och skogbeklädda fastmarksåsar. Storlommen ropar under sommarkvällarna utifrån sjön och fiskgjusen häckar i omgivningarna. De till Sulån angränsande skogsmarkerna utgörs i det övre loppet av omkring 100-årig barrblandskog med inslag av äldre tallöverståndare. Bestånden är ogallrade i sen tid och torde ha uppkommit som naturlig föryngring efter dimensionsavverkningar under sent 1800-tal samt efter den brand som övergick åtminstone delar av området för cirka 100 år sedan. Markerna är att betrakta som typiskt brandpräglade. Hällmarker, blockrika partier, en varierad topografi och mindre myrar gör området omväxlande. Bäckarnas dämningar och födosök efter vattendraget utgör en naturlig och högst påtaglig omdaning av de strandnära skogsbestånden. Tretåig hackspett söker efter insekter i de överdämda och torkande träden.

Enligt Europeiska Unionens nomenklatur för biotopklassificering (habitatdirektivet) utgörs reservatet till 59 procent av en oligotrof (näringsfattig) klarvattensjö, 10 procent fattiga och intermediära kärr (myr), 30 procent västlig taiga (nordlig barrskog) och en procent övrig mark (hällmarker). Inom reservatet förekommer följande arter vilka listats i annexen till EG:s habitat- och fågeldirektiv (SCI och SPA): flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*), stensimpa (*Cottus gobio*), lodjur (*Lynx lynx*), storlom (*Gavia arctica*), fiskgjuse (*Pandion haliaetus*), järpe (*Bonasia bonasia*), tjäder (*Tetrao urogallus*), grönbena (*Tringa glareola*), pärluggla (*Aegolius funereus*), spillkråka (*Dryocopus martius*), tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*), orre (*Tetrao tetrix tetrix*)

Ärendets beredning

Sulåns övre lopp har efter omfattande karterings- och inventeringsarbete kommit att framstå som länets och kanske även landets förnämsta lokal för flodpärlmussla (Ericsson m fl 1998).

Vattendraget är av riksintresse för naturvården och av högsta skyddsklass enligt 2 kap 6 § naturresurslagen (NRL). Reservatsområdet har av regeringen föreslagits att upptas i Europeiska unionens nätverk av skyddade områden, *Natura 2000*. Reservatsbildningen kombinerar EU:s artdirektiv för flodpärlmussla med habitatdirektivet för västlig taiga. Flodpärlmusslan har i länets miljöstrategi, STRAM, antagits som ansvarsart för Västernorrland. För markförvärvet har medfinansiering erhållits från EU:s LIFE-fond, motsvarande 50% av kostnaden.

I kommunens översiktsplan anges att ån bör säkras som naturreservat.

Vid remissbehandlingen har erinringar mot delar av reservatsbeslut och skötselplan inkommit från Sundsvalls Sportfiskeklubb och Drakabergets skoterklubb. I det förstnämnda fallet anförs att Sulsjöns utloppströskel bör hållas på 1996 års nivå samt att klubben önskar att få uppföra vindskydd och eldstäder på lämpliga platser inom reservatet. Skoterklubben pekar på betydelsen av att befintlig skoterled genom reservatsområdet får vara kvar i nuvarande sträckning. Leden bidrar till att kanalisera skotertrafiken och därmed lindra eventuella störningar på samhälle och natur samtidigt som trafiksäkerheten höjs.

Naturvårdsverket, Sundsvalls kommun, Skogsvårdsstyrelsen Mellannorrland
Naturskyddsföreningen i Västernorrland och Medelpads ornitologiska förening har samtliga tillstyrkt reservatsbildningen utan erinringar.

Efter önskemål från länsstyrelsens länsfiskekonsulent förlängdes ordinarie remisstid. Syftet var att särskilt höra Fiskeriverket och Naturvårdsverket beträffande möjligheterna och lämpligheten att genom reservatsbeslut och skötselplan, med stöd av naturvårdslagen och senare tillämpning enligt miljöbalken, reglera inplantering av fisk i reservatet.

Fiskeriverket anför i sitt yttrande att deras principiella uppfattning är att i den mån ett fiskbestånd skall skyddas mot fiske och andra verksamheter skall fiskerilagstiftningen tillämpas. I förevarande

fall anser man dessutom att den aktuella tillståndsplikten är onödig då bestånd av flodpärlmussla ej påverkas av fiskutsättningar.

Naturvårdsverket anser att naturvårdslagens respektive miljöbalkens hänsynsregler har ett betydligt vidare tillämpningsområde än fiskerilagstiftningen, varför de förstnämnda också skall tillämpas.

Grund för beslut

Sulåns övre delar hyser ett av Sveriges mest skyddsvärda bestånd av den starkt hotade och tillbakaträngda flodpärlmusslan. I området finns även andra hotade och hänsynskrävande arter så som fiskgjuse, storlom och ett naturligt bestånd av öring. Hela reservatet är ett område med ovanligt liten påverkan både i vattnet och på land. Terrängen runt ån är mosaikartad med mindre myrar, tjärnar och skogbeklädda åsar, bitvis med naturskogsprägel.

Sulsjön och Sulån bör skyddas för sina mycket höga limniska värden. De till ån angränsande områdena bör skyddas för deras betydelse för miljön i och kring vattnet. Ett större, sammanhängande område med låg mänsklig påverkan säkerställer naturliga hydrologiska och biologiska processer samt en i övrigt naturskön skogs- och myrmosaik.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) beslutar länsstyrelsen att det område av fastigheterna Sodalen 1:2, 1:4, 1:5 och 2:2, hela fastigheten Sodalen 9:1 samt Sulsjön, vilket är inritat på till beslutet hörande karta (bilaga 1), skall utgöra naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484), att nedan angivna föreskrifter, vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Ändamålet med naturreservatet

Ändamålet med reservatet är att säkerställa ett mycket högt värderat vattendrag innehållande länets förnämsta förekomst av flodpärlmussla.

Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge allmänheten möjlighet till naturupplevelse.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anordna upplag eller göra utfyllning
3. dra fram permanent mark-, vatten- eller luftledning
4. uppföra byggnad eller annan anläggning
5. anlägga väg
6. dika eller dämna

7. framföra motordrivet fordon annat än för uttransport av skjutna älgar, varvid särskilda anvisningar skall följas
8. framföra skoter inom zon A (se beslutscharta, bilaga 1 samt skötselplan, bilaga 2)
9. bedriva militär övningsverksamhet
10. sprida gödsel, bekämpningsmedel eller rotenon
11. kalka mark eller vatten utan länsstyrelsens tillstånd
12. inplantera för trakten främmande arter av växter eller djur
13. inplantera fisk eller utföra fiskevårdande åtgärder utan länsstyrelsens tillstånd
14. avverka, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd som inte direkt hör samman med reservatets vård
15. medföra ej kopplad hund annat än i samband med jakt

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogad skötselplan (bilaga 2).

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken eller vattnet förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. upphuggning och markering av reservatsgränsen
2. anläggning av stig
3. anordnande av ett fåtal rastplatser
4. kontrollerade bränningar i naturvårdssyfte

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
2. plocka eller gräva upp växtdelar eller på annat sätt skada vegetationen. Bär och matsvamp får dock plockas
3. skada mark och block
4. tälta och göra upp eld annat än på anvisade platser
5. framföra motordrivet fordon eller cykel
6. framföra skoter inom zon A (se beslutskarta, bilaga 1 samt skötselplan, bilaga 2)
7. klättra i boträd, samla insekter eller på annat sätt medvetet störa djurlivet
8. medföra ej kopplad hund
9. företa vetenskapliga undersökningar utan länsstyrelsens tillstånd

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltning av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan, bilaga 2.
2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.

Detta beslut har meddelats med stöd av naturvårdslagen. Upplysningsvis vill länsstyrelsen nämna att från och med den 1 jan 1999 gäller **miljöbalken**, som ersatt bl a naturvårdslagen. Enligt lag om införande av miljöbalken (SFS nr 1998:811), gäller dock att ärenden som inlets före balkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, d v s som i detta fall föras till beslut enligt naturvårdslagen. De föreskrifter m m som meddelats i beslutet med stöd av naturvårdslagen äger tillämplighet med stöd av miljöbalken.

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till miljödepartementet, men skicka eller lämna skrivelsen **till länsstyrelsen**, postadress: Länsstyrelsen, Samhällsbyggnadsenheten, 871 86 HÄRNÖSAND.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. I skrivelsen skall Ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ni önskar ytterligare

Åslin, Maria Kristina, Håvg 6, 872 30 KRAMFORS	4:16
Åslin, Erik Olof, Åsenv 2, 553 13 JÖNKÖPING	4:16
SCA SKOG Fastigheter, 851 88 SUNDSVALL	1:4, 1:7, 1:34, 2:3, 2:22, 3:9-11, 4:4, 4:8-10
	Sodalen
	1:2, 1:4, 1:5, 2:2, 2:9, 2:31
Hjerpe, Folke Einar, Sodalen 2450, 860 25 KOVLAND	1:26 (f d 1:13)
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM	9:1 samt del av 1:2, 1:4, 1:5 och 2:2

Kopia till:

Skogsvårdsstyrelsen, Skedom, 881 92 SOLLEFTEÅ
Sundsvall kommun, Stadsbyggnadskontoret, 85185 SUNDSVALL
Naturskyddsföreningen i Västernorrland, Bernt Persson, Åslingv.10, 873 00 BOLLSTABRUK
Medelpads ornitologiska förening, Nils Lundmark, Skarpskyttevägen 6, 854 62 SUNDSVALL
Selångeråns fiskevårdsområde, c/o Knut Bergström, Nysäter, 860 25 KOVLAND
Sundsvalls sportfiskeklubb, c/o Bengt Persson, Köpmangatan 34 A, 861 00 TIMRÅ
Drakabergets skoterklubb, c/o Håkan Staaf, Drevberget 1484, 860 41 LIDEN

Bilaga 2.

SKÖTSELPLAN

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övre Sulåns naturreservat ska bevaras i sitt naturliga tillstånd och få utvecklas fritt. För att uppnå detta mål ska nedan angivna riktlinjer gälla och angivna åtgärder vidtas.

Riktlinjer och åtgärder

Skogsmark

Skogen skall utvecklas fritt av naturligt förekommande processer. Inga skogsbruksåtgärder får vidtas utan skogsbestånden skall lämnas till fri utveckling. En upphuggen väggata sträcker sig in i reservatet från en vändplats vid reservatets västra gräns. Denna kalmark skall lämnas till fri utveckling. Väl avgränsade och dokumenterat brandpräglade bestånd kan komma att brännas i naturvårdssyfte. Om spontan brand uppstår kan släckningen inriktas mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största möjliga hänsyn till mark, vegetation och vatten.

En del av reservatsområdet (Sodalen 1:4) belastas av ett år 1829 tillkommet skogsfångs-servitut till förmån för Sodalen 1:26. Detta servitut skall omlokaliseras i samråd med SCA och berörd fastighet. Ytterligare skogsfångsservitut kan förekomma och utreds av lantmäterimyndigheten i samband med fastighetsregleringen.

Myrar

Myrarna skall utvecklas fritt. Inga åtgärder får vidtas som kan skada myrarnas hydrologi, vegetation mm. Eventuella stigar skall spångläggas. Tryckimpregnerat virke skall inte användas.

Sulsjön och Sulån

Sulsjön är en mycket näringsfattig klarvattensjö. De mindre tjärnarna inom reservatet är omgivna av myr- och våtmark och har därför ett större inslag av humusämnen. Sulsjön är försurningskänslig med en svag buffringsförmåga mot surt nedfall. Sulån har således liknande karaktär. Sulsjön har kalkats 1993 och 1998 och målsättningen är att motverka negativa effekter av det allttjämt pågående nedfallet av försurande ämnen, genom att erhålla en god buffertkapacitet.

Äldre fördämningsvallar finns vid Sulsjöns respektive Kvarntjärns utlopp. Dessa skall tillåtas att successivt förfalla. Vid behov kan lättare, manuell upprepning behöva utföras.

Flodpärlmussla

I reservatet återfinns flodpärlmussla längs hela Sulån. Beståndet har ett mycket högt skyddsvärde, främst beroende av en mycket stor population (ca 220 000 musslor), mycket hög täthet samt att det finns en stor andel små musslor, dvs musslor mindre än 50 mm. Det senare är ett gott tecken på att musselpopulationen är livskraftig (en fungerande för yngning).

Bäver

Inom reservatsområdet förekommer bäver och på senare tid har en större dämning gjorts av Sulån uppströms Kvarntjärn. Denna dämning har dock troligen liten påverkan

på musselbeståndet och en utrivning skulle förmodligen orsaka större skada. Om nya bäverdämningar tillkommer och bedöms hota musselpopulationen, kan beslut fattas om utrivning.

Fisk i Sulån och Kvarntjärn

I Övre Sulån och Kvarntjärn har vid elfiske noterats öring, bäckröding, stensimpa, bäcknejonöga, gädda och elritsa. Bäckrödingen torde härstamma från tidigare inplanteringar i Sulåns vattensystem. Elfiske sker årligen sedan 1993 som ett led i kalkeffektuppföljningen

Fisk i Sulsjön

I Sulsjön har inga kända utsättningar av fisk skett varför sjön kan förmodas ha en naturlig fiskfauna. Vid provfisken 1993 och 1996 har konstaterats förekomst av öring, abborre, småspigg och elritsa. Fortsatt provfiske kommer att ske inom ramen för kalkeffektuppföljningen.

Miljöövervakning

I reservatet sker provtagningar och elfiske inom det regionala programmet för miljöövervakning. Bottenfauna provtas årligen i Sulsjön och Sulån. I sjön sker provfiske vart tredje år och ån elfiskas årligen. Vidare övervakas beståndet av flodpärlmussla och vattenkemin analyseras i både Sulsjön och Sulån.

Jakt och faunavård

Nyttjanderätten till all jakt innehas t o m 31 december år 2014 av den tidigare markägaren SCA Forest and Timber AB. Uppsägning för upphörande eller begäran om villkorsändring skall ske senast två månader före avtalstidens utgång. Om avtalet inte sägs upp i rätt tid förlängs det med fem år på oförändrade villkor.

Om fastighetsägaren (staten) har sagt upp avtalet har SCA Forest and Timber AB rätt till förlängning utom i de fyra fall som anges i jaktlagens §17. Förlängningen kan avse viss jakt och/eller del av utövningsområdet.

Jakten skall alltid bedrivas i överrensstämmelse med god jaktetik. Jakträttshavaren har att noga följa gällande lagar och bestämmelser rörande jakt samt övriga för naturreservatet gällande föreskrifter. Älgpass och skjutgator får endast huggas/röjas efter samråd med länsstyrelsen. Torrakor får under inga omständigheter användas till ved. Terrängtransport av skjutna älgar får endast ske på fastmark med minsta möjliga skada på mark och vegetation.

Fiske och fiskevårdsåtgärder

Fisket i Sulsjön och Sulån innehas av Selångeråns fiskevårdsområde men är utarrenderat till Sundsvalls sportfiskeklubb. I Sulsjön fiskas idag främst med nät efter abborre. I Sulån förekommer bäckmete av öring och i Kvarntjärn av bäckröding. Fiske med dagens omfattning bedöms inte utgöra något hot mot syftena med naturreservatet. Enligt beslutet får inga fiskevårdande åtgärder vidtas utan länsstyrelsens tillstånd. Med fiskevårdande åtgärder avses härmed dels biotopåtgärder som utläggning av lekgrus,

upplysningar, ta kontakt med Johan Uebel, telefon 0611-29078, fax 0611-29680.

I handläggningen av detta ärende har deltagit landshövding Börje Hörnlund beslutande, 1:e länsassessor Håkan Englund, länsassessor Lars Nyberg, biträdande länsarkitekt Bo Halvarsson, länsantikvarie Robert Olsson, länsfiskekonsulent Ivar Sundvisson, sakområdesansvarig miljöanalys och naturvård Jan Lundqvist, biolog Håkan Söderberg samt skogsbiolog Johan Uebel, den sistnämnde föredragande.

Börje Hörnlund

Johan Uebel

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Skötselplan

Sändlista

Fastighet

Östbyn

Olsson, Lars Ove Folke, Östbyn 1106, 860 41 LIDEN	1:6, 5:1
Lindahl, Lars-Erik, Östbyn 1101, 860 41 LIDEN	1:8
Sellberg, Karin Emelia, Indalsv 43, 860 40 INDAL	3:6, 4:6
Eriksson, Judit Alexandra, Mycklingsv 14 B, 894 30 SJÄLEVAD	3:6, 4:6
Lundgren, Gun Elisabet, Norromängsv 8068, 860 13 STÖDE	3:6, 4:6
Ytterbom, Sven-Olof, Östbyn 1104, 860 41 LIDEN	3:8
Ericsson, Gertrud Dagmar Birgitta, Jaktmarksgatan 8, 722 23 VÄSTERÅS	4:9
Fredriksson, Inga Britt och Tord, Östbyn 1078, 860 41 LIDEN	4:15
Fredricson, Simon Herbertz, Östbyn 1078, 860 41 LIDEN	4:15
Tidblom, Brita Kristina dödsbo, c/o Ravinv 3, 133 36 SALTSJÖBADEN	4:16

borttagning av vandringshinder etc, dels åtgärder i syfte att förändra fiskbeståndens naturliga struktur och sammansättning. Enligt fiskevårdsområdet sker inga sådana åtgärder idag.

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

(se reservatsbeslutet, Ändamålet med reservatet)

Riktlinjer och åtgärder

Tillgänglighet

Vägskyltning skall ske från väg 320 vid vägskälet i byn Sodalen. Parkeringsficka och informationstavla anordnas vid vägslutet sydost Sulsjöns sydöstra spets, efter att avtal tecknats med markägaren, SCA Forest and Timber AB.

Stigar

En befintlig fiskestig löper utmed ån från reservatsgränsen i söder till Kvarntjärns östra strand. Denna stig skall ej underhållas och ej heller utmärkas på reservatskartan. För att kanalisera besökare skall en stig dras in i området från vändplanen strax utanför reservatets östra kant till de båda rastplatserna (se skötselplanekartan). Myrarna är känsliga för tramp varför stigen i möjligaste mån skall dras på fastmark. Spänger byggs över fuktiga partier där trampet kan ge markskador. Tryckimpregnerat virke skall ej användas. Stigen skall markeras diskret samt hållas framkomlig. Vägvisare tillverkas av trä med urfräst text.

Skotertrafik och skoterleder

Inom zon A (se beslutskarta, bilaga 1) är snöskotertrafik förbjuden. Undantag utgör dock den sedan tidigare befintliga skoterleden vilken genomkorsar reservatets nordligaste myr- och fastmarksdelar. Leden löper från i höjd med vändplanen strax utanför reservatets östra gräns ned på myren vid Sulsjöns sydöstra spets för att sedan fortsätta i västlig riktning genom reservatet. Denna led kommer på prov t o m säsongen 2001/02 att vara tillåten för passage av reservatsområdet. Vid ledens in/utpassager skall informationstavlor för skoteråkare uppställas. Efter säsongen 2001/02 skall skotertrafiken utvärderas tillsammans med ansvarig skoterklubb. Leden får endast användas under förutsättning att tillräckligt snödjup finnes, så att skador på mark och vegetation undviks. Allt underhåll såsom röjning, breddning, trampning etc skall ske i samråd med länsstyrelsens samhällsbyggnadsenhet. Länsstyrelsen vill i sammanhanget

betona att all körning efter leden sker på egen risk. Härvid bör särskild uppmärksamhet iakttas vid passagen över Sulsjöns södra spets.

Rast-, eld- och tältplatser

En rastplats med möjlighet till tältresning anordnas på den nordligaste fastmarksåsen, cirka 400 meter väster om vändplatsen, med utsikt över Sulsjön. Strax öster sjöns utlopp finns ett befintligt vindskydd uppfört av Sundsvalls sportfiskeklubb (se skötselplanekarta). Brännved skall fraktas till dessa två platser genom reservatsförvaltningens försorg.

Kulturhistoriska lämningar

Rester efter fördämningar finns vid Sulsjöns utlopp liksom vid Kvarntjärns södra spets. Troligtvis har dessa använts för magasinering av vatten för flottningen och till den såg som tidigare varit belägen i reservatets södra spets. Andra kulturhistoriska lämningar är ej kända från reservatsområdet men bör undersökas mer noggrannt.

Information

Behovet av information är:

1. Reservatstavla som visar gräns, bestämmelser och kort beskriver reservatet.
2. Orienteringskarta med fiskekortsgränser mm.
3. En kortfattad, allmän beskrivning av reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida på internet.
4. Särskilda informationstavlor för skoteråkare .

Informationstavlorna skall följa de riktlinjer som fastställts av Naturvårdsverket beträffande layout och logotyper för LIFE-objekt/Natura 2000-områden.

Vid vändplatsen i nordost skall ett skyltställ (typ "Flinta") resas med information om reservatet och fiskevårdsområdet. Vid de båda rastplatserna anbringas informationstavlor på insidan av vindskydden. Informationstavlor på enkla skyltställ uppsättes också vid den gamla fiskestigens början i reservatets södra spets samt vid skogsbilvägslutet i väster. Vid skoterledens in/utpassager till reservatet skall informationstavlor för skoteråkare uppsättas.

Vägskyltning

Vägskyltning skall ske från väg 320 mellan Kovland och Holm vid vägskälet i byn Sodalen, efter att överenskommelse träffats med Vägverket och ägaren till skogsbilvägen.

Utmärkning av gränser

Naturreservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar.

Renhållning

Inga sopbehållare skall placeras ut vare sig inom reservatet eller vid entrén. Besökare uppmanas att ta med sig eventuellt avfall. Jaktlag ansvarar för eget avfall.

Tillsyn

Länsstyrelsen tecknar avtal med entreprenör för skötsel och tillsyn av reservatet.

Dokumentation av utförda åtgärder

Entreprenören ansvarar för att utförda åtgärder och kostnader dokumenteras för att möjliggöra uppföljningar och utvärderingar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Ekonomisk utredning

Iordningsställande av reservatet enligt särskild plan

50 000 kr

Årligt underhåll (ffa ved)

6 000 kr

Tillsyn

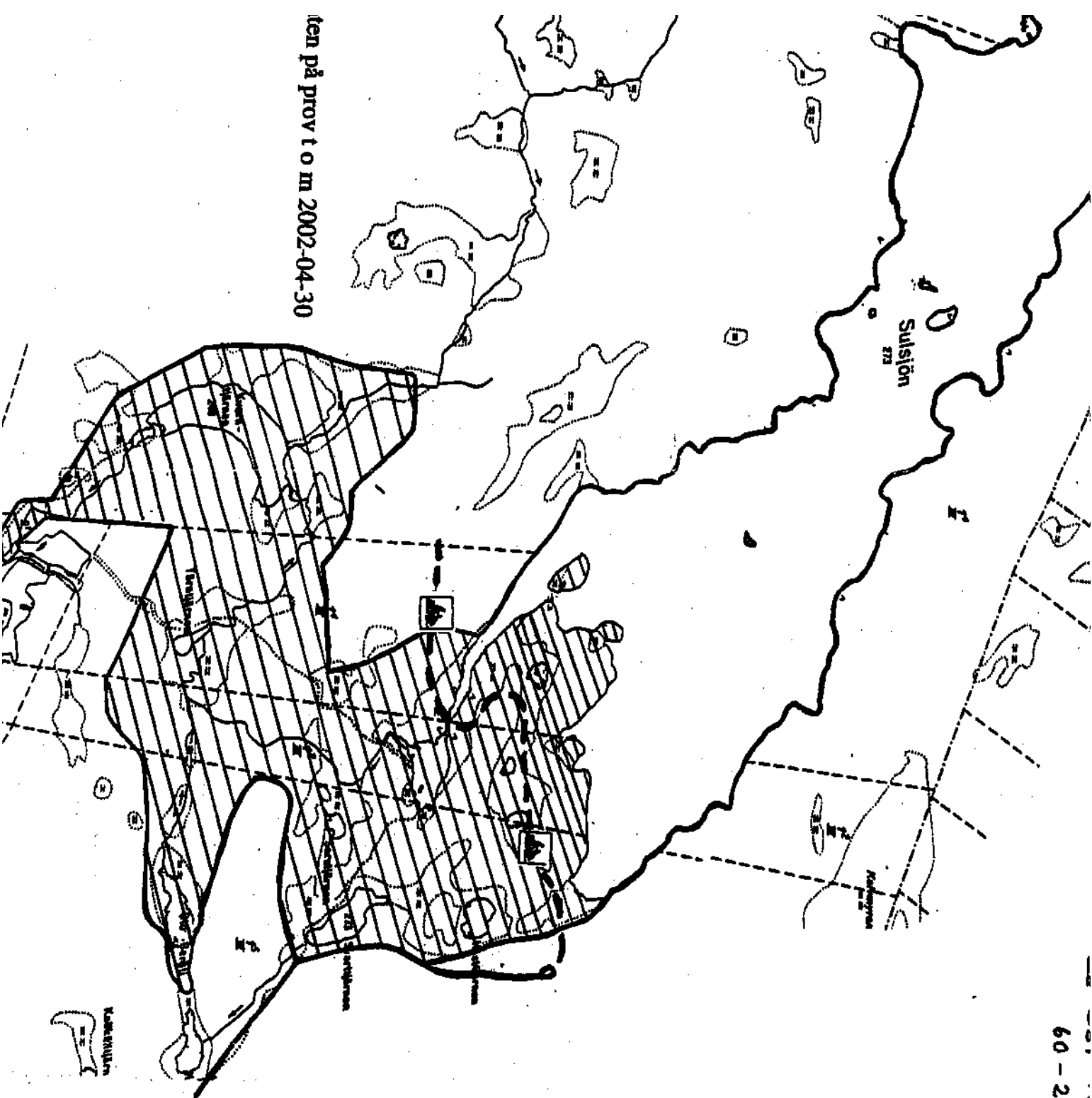
2 - 3 dv

Finansiering

Iordningställande och årligt underhåll sker genom tillgängliga vårdmedel från Naturvårdsverket.

Litteratur

Eriksson Mats O. G, Henriksson Lennart och Söderberg, Håkan, 1998. Flodpärlmusslan i Sverige. Naturvårdsverket Rapport 4887.

ten på prov t o m 2002-04-30

Bes

Öv

dmr

